O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ислом КАРИМОВ:

МУСТАҚИЛЛИК ЎЗБЕК ХАЛҚИГА ЎЗ ЮРТИДА ҚАДР-ҚИММАТНИ, БЎЙ-БАСТИНИ, ЎЗ МАДАНИЯТИ ВА АНЪАНАЛАРИНИ, ДИНУ ЭЪТИҚОДИНИ, ТИЛИ ВА МАЪНАВИЯТИНИ ҚАЙТА ТИКЛАБ ОЛИШГА, МИЛЛИЙ ҒУРУР ВА МИЛЛИЙ ТАФАККУР ВАТАНГА МУҲАББАТ ТУЙҒУЛАРИНИ КАМОЛ ТОПТИРИШГА ЗАМИН ТУҒДИРДИ.

МУСТАҚИЛЛИК 1991 9 2000

Шу азиз Ватан — барчамизники

O'zbekiston ovozi

O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASINING SIYOSIY-IJTIMOIY GAZETASI ❒ 2000 ЙИЛ 25 ИЮЛЬ СЕШАНБА № 84 (26.634)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲУДУДИГА ИСТЕЪМОЛ ТОВАРЛАРИ КЕЛТИРИШНИ ТАРТИБГА СОЛИШГА ДОИР ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Божхона кодексига мувофиқ ҳамда ички бозорни истеъмол товарлари, дори-дармонлар ва тиббиёт буюмлари билан барқарор тўлдиришни таъминлаш, уларни республикага келтиришни ва божхонада расмийлаштиришни тартибга солиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қ а р о р қ и л а д и :

1. Белгилаб қўйилсинки, 2000 йил 25 июлдан бошлаб:

Марказий банк лицензияларига эга бўлган хўжалик юритувчи субъектлар томонидан Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудига келтириладиган, шу жумладан консигнация асосида келтириладиган истеъмол товарлари, дори-дармонлар ва тиббиёт буюмлари фақат «эркин муомалага чиқариш» ёки божхона назоратида божхона омборида «вақтинча сақлаш» режимлари бўйичагина божхонада расмийлаштирилади;

Марказий банк лицензияларига эга бўлган хўжалик юритувчи субъектлар томонидан келтириладиган истеъмол товарлари, дори-дармонлар ва тиббиёт буюмларининг эркин муомала ва вақтинча сақлаш режимларида бўлиш муддати бир ойдан ошмаслиги керак;

Давлат божхона қўмитаси органлари ва божхона омборлари эгалари Марказий банк лицензияларига эга бўлган хўжалик юритувчи субъектлар томонидан белгиланган муддатларда расмийлаштирилмаган товарларнинг сақланиши учун жавоб бермайдилар.

2. Марказий банк лицензияларига эга бўлган хўжалик юритувчи субъектлар томонидан Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудига ушбу қарор чиққунгача келтирилган ва бошқача божхона режимларига жойлаштирилган истеъмол товарлари, дори-дармонлар ва тиббиёт буюмлари 2000 йил 1 сентябргача бўлган муддатда «эркин муомалага чиқариш» ёки «вақтинча сақлаш» режимлари бўйича божхонада расмийлаштирилиши керак.

3. Истеъмол товарлари, дори-дармонлар ва тиббиёт буюмларини божхона ҳудудига келтириш, сақлаш ва божхонада расмийлаштиришнинг ушбу қарорда белгиланган тартибига риоя этилиши юзасидан шахсан жавобгарлик божхона органлари раҳбарлари ва божхона омборлари эгалари зиммасига юклансин.

«Эркин муомалага чиқариш» ёки «вақтинча сақлаш» режимлари бўйича божхонада расмийлаштириш ўз вақтида амалга оширилмаган тақдирда хўжалик юритувчи субъектлар Марказий банкнинг конвертациялашдаустувор ҳуқуқ берувчи лицензиясидан маҳрум қилинади.

«Вақтинча сақлаш» режими бўйича расмийлаштирилган истеъмол товарлари, дори-дармонлар ва тиббиёт буюмларини божхона омборларида сақлашнинг белгиланган муддатлари бузилган тақдирда божхона омборлари эгаларидан божхона омбори ташкил қилиш юзасидан берилган божхона органи лицензияси олиб қўйилади.

4. Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси:

Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудига келтирилган истеъмол товарлари, дори-дармонлар ва тиббиёт буюмларининг божхонада ўз вақтида расмийлаштирилиши устидан қатъий назоратни таъминласин;

ушбу қарор қоидалари бузилиши бўйича аниқланган ҳолларга доир ахборотни Ўзбекистон Республикаси Марказий банкига мунтазам равишда тақдим этсин.

5. Белгилансинки:

Марказий банк лицензияларига эга бўлган хўжалик юритувчи субъектлар томонидан тузилган импорт контрактларини Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигида рўйхатдан ўтказиш муддати ариза тушган вақтдан бошлаб 5 иш кунидан ошмаслиги керак;

ушбу импорт контрактларини ваколатли банкларда ҳисобга қўйиш муддати 2 иш кунидан ошмаслиги, божхона органларида эса — 1 иш куни мобайнида амалга оширилиши керак.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Б.Ҳамидов ва Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М.Усмонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2000 йил 24 июль

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2000 йил 25 июлдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:/*

1 Австралия доллари	162,60	10 Люксембург франки	64,13
1 Австрия шиллинги	18,80	1 Малайзия ринггити	72,73
1 Англия фунт стерлинги	419,50	1 Германия маркаси	132,28
10 Бельгия франки	64,13	1 Польша злотийси	64,34
1 Голландия гульдени	117,40	1 СДР	364,95
10 Греция драхмаси	7,69	1000 Туркия лираси	0,44
1 Дания кронаси	34,71	1 Финляндия маркаси	43,51
1 БАА дирхами	75,25	1 Франция франки	39,44
1 АҚШ доллари	276,35	1 Швейцария франки	166,41
1 Миср фунти	79,53	1 ЕВРО	258,72
10 Испания песети	15,55	10 Жанубий Корея вони	2,48
100 Италия лираси	13,36	10 Япония иенаси	25,45
1 Канада доллари	187,88	1 Россия рубли	10,00
1 Хитой юани	33,38	1 Украина гривнаси	50,81

*)Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

МУСТАҚИЛЛИК МАЙДОНИДАГИ СУҲБАТЛАР

Неъмат САЪДИЕВ, Сирдарё шаҳридан, тадбиркор:

ХАЛҚ ЎЗИНИ ТАНИДИ, ЎЗ ЙЎЛИНИ ТАНЛАДИ

—Укам Баротали билан Тошкентни айланиб келишни ният қилган эдик. Мана, пойтахтимизнинг энг чиройли жойларидан бири Мустақиллик майдонида турибмиз. Укалар, сизлар ҳозир мендан мустақиллик, озодлик тўғрисида сўраяпсизлар. Гапнинг очиғи, бу тушунчалар ҳозир ҳамманинг онгига сингиб бўлган. Дунёда Ўзбекистон деган давлат, ўзбек деган халқ ўз кунини ўзи кўриб, ўз тақдирини ўзи белгилайдиган бўлди. Энди ўз бойликларимиз ўзимизга қайтди. Еримизга, ҳавомизга, сувларимизга, жамийки бойликларимизга бошқалар хўжайин эмас. Оддий деҳқондан тортиб, энг юқори лавозимда ишлайдиган мансабдоргача ўзини эркин ҳис қилади, энг муҳими, давлатимиз олиб бораётган сиёсатга ишонади, инонади.

Мустақилликдан олдин одамлар ўз қадри топталишининг асл сабаби нимада эканлигини ҳам англамас эди. Масалан, айримлар мен раҳбарман деб қариндош-уруғининг жанозасига бориб фотиҳага қўл очишдан қўрқар эди. Мусулмончилик, ўзбекчилик оёқ ости қилинган эди. Халқнинг удумлари, миллий урф-одатлари кишилар онгидан суриб чиқарила бошлаган эди. Наврўзда сумалак қайнаётган қозонга қум ташлаган бюрократга сен ўзбексан-ку, нега шундай қиласан, десангиз жирканиб қараган кезлар ҳам бўлган. Чунки карахтлик ҳукм сурарди. Қанчалаб раҳбарларимизга «пахта иши» баҳонасидан айб қўйилди. Улар қамалиб чиқдилар. Хуллас, халқни, мамлакатни кўринмас бир куч босиб турар эди.

Эсимда, мустақиллик эълон қилинган куни кўп йиллар раҳбар бўлиб ишлаган, оқ-қорани танийдиган дўстим уйимга келди. Унинг йиғлаганини ўз кўзим билан кўрганман. У нима деди денг, «ошна, энди қўрқмасак ҳам бўлади, энди бизга зуғум ўтказувчилардан қутулдик. Ошна, энди болаларимиз биз каби фикран хаста бўлиб ўсмайдилар. Энди ўғлим мен тортган жабрларни тортмайди. Ҳали кўрасан, ҳамма қийинчиликлар ўтиб кетади. Энди ўлмаслик керак, энди истиқлолни кўриб, ҳузур-ҳаловат билан яшаш керак...» деди. Унинг гапларини эшитиб менинг ҳам кўзимга ёш келди. Дўстим жуда оғир кунларни бошидан кечирган, шунча йиллик меҳнати эвазига шўро қамоқхона билан тақдирлаган, ноҳақ жабр тортган эди.

Орадан йиллар ўтди. Айрим жароҳатлар битди. Ўша ошнамизнинг соғлиғи тикланди, ёшаргандай бўлди. Ҳозир кўрсангиз чеҳрасидан нур ёғилади. Невараларига тўй қилди. Фарзандларини ўқитди, обрўйини тиклади. Мана истиқлол одамларга, хонадонларга нима берди — кулги, шодлик берди.

Куни кеча Президентимиз Вазирлар Маҳкамасининг мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожланиши ва иқтисодий ислоҳотларнинг 2000 йил биринчи ярми якунларига бағишлаб ўтказилган мажлисидаги маърузасини ЎзТВ орқали эшитдим. Бунда биз тадбиркорларга ҳар томонлама янада кенг йўл очилганлиги таъкидланди. Энди бизнинг ишимиз тараққиётга ҳеч ким тўсиқ бўлолмайди. Юртбошимизнинг биз тадбиркорларни қўллаб-қувватлаши ҳар биримизнинг кўнглимизга қувонч ва ишонч бахш этди.

Бугундан гапирсак — вилоятимизнинг маркази Гулистон шаҳри кейинги йилларда мутлақ ўзгариб кетди. Республикамизда энг кўркам шаҳарлар қаторидан ўрин олди. Бир пайтлар бу шаҳарни хароб аҳволда, кўрар эдингиз. Очиғи, ҳозир Сирдарё вилояти таниб бўлмайдиган даражада ўзгарди. Бу мамлакатимиз раҳбарияти олиб бораётган энг одил сиёсат меваси эмасми? Элда хотиржамлик, тинчлик, тўйчилик, дастурхонимизда тўкинчилик.

Менинг фикримча, халқимизнинг тушунган кишиларини, навқирон фарзандларимизни, осойишталигимизни йўқотиб қўймаслик учун ҳам ҳар биримиз ҳушёр туришимиз керак. Истиқлолни асрашимиз зарур. Маҳаллийчиликка, уруғчиликка қарши туришимиз керак. Биз бир-биримиз билан жипслашсаккина кунларимиз янада ёруғ ва файзли бўлади.

■ **Рукн учун масъуллар: Норбобо ШАКАРОВ, Қўчқор НОРҚОБИЛ**

ХАЛҚАРО АЭРОКОСМИК МАКТАБИ — 2000

Эртага «Ўзбеккосмос» агентлиги «Коинот» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг базасида анъанавий халқаро аэрокосмик мактаби ўз ишини бошлайди. Ҳар ёзда ўтадиган ушбу анжуманда 14-17 ёшдаги 50 дан ортиқ ўғил-қизлар иштирок этадилар. Ўзбекистоннинг турли вилоятларидан, Тошкент шаҳридан, Россия, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Озарбойжондан келган курсантлар ушбу ўзига хос «кичик юлдузлар академияси»нинг тингловчилари бўлишади.

■ **Алишер РЎЗИЕВ**

ИНГЛИЗЧА БЕПУЛ ЎҚУВ

Пойтахтдаги 144-ўрта мактабда хайрли ишга қўл урилди. «Ракат» маҳалласи ҳудудидаги бу мактабда болаларга инглизча ўқувни ташкил этиш ташаббусини маҳалладошлардан Исоқ Самоилов билан Ўлмас Шукуров бошлашган эди. Уларнинг ташаббусини АҚШ элчихонаси маъқуллади. Хусусан, Америка фуқароси — Ўрта Осиёга беғараз ёрдам жамғармаси назоратчиси Юсуф Гарднер мадад қўлини чўзди. У АҚШдан 4 нафар ўқитувчини жалб қилиб, ёзги таътил кунларида 7-12 ёшли болаларни инглизча ўқитишни бошлаб юборди. Бу билан болаларнинг таътил кунларини мароқли ва мазмунли ташкил этилишига йўл очилиб, улар инглизчани ўргана бошлашди.

■ **Мирзо АНВАР**

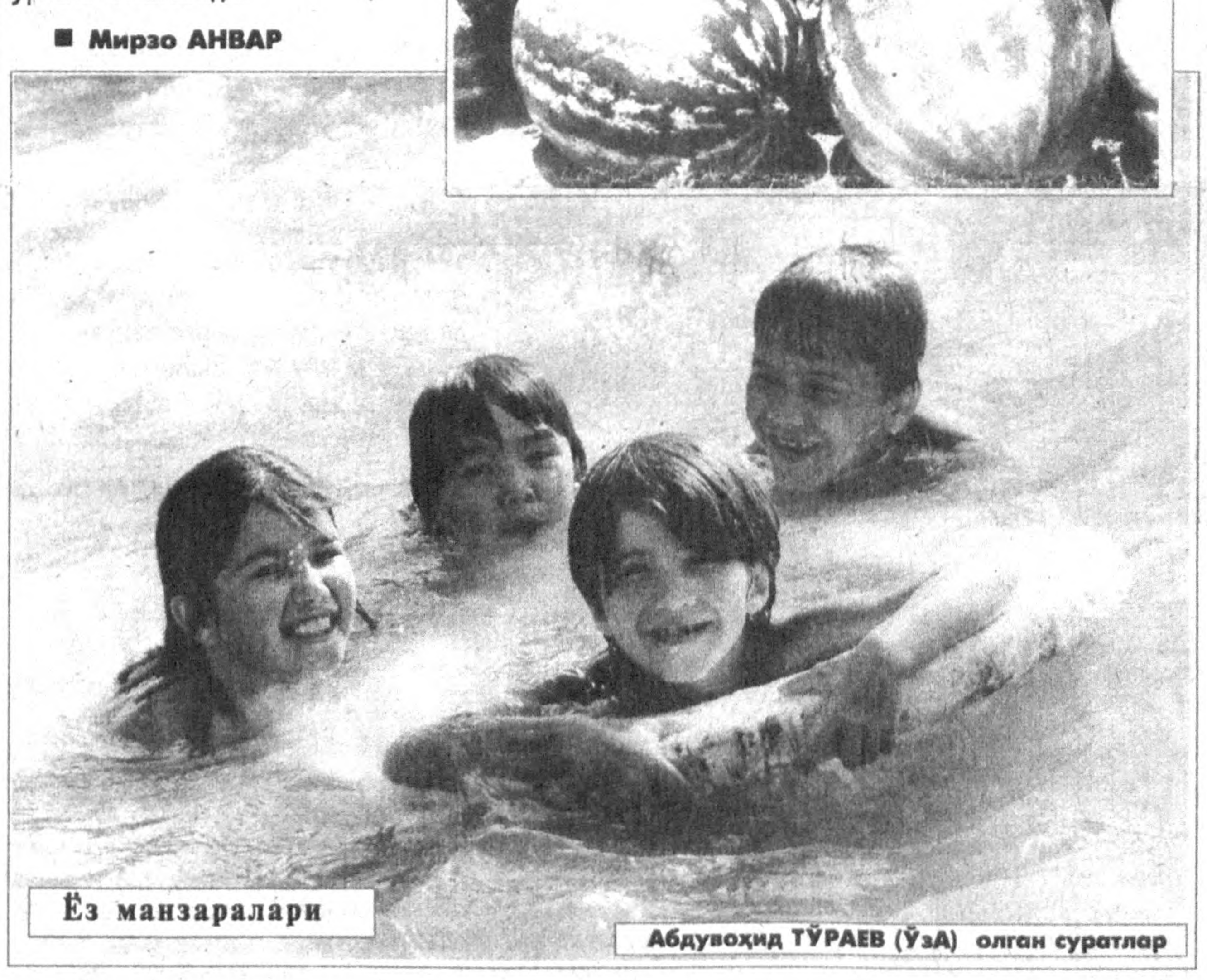

Ёз манзаралари

Абдувоҳид ТЎРАЕВ (ЎзА) олган суратлар

ОЧИҚ ГАПЛАР

МАЖБУРИЙ ФАОЛИЯТСИЗЛИК

фермернинг синишига шароит яратди

... Фермерлар (кичик ва бошқа турдаги корхоналар) синиши бозор шароитида одатий ҳол. Бунга фермерларнинг уқувсизлиги, иқтисодий номутаносиблик... сабаб бўлиши мумкин. Кўпинча бу ҳолатлар «фалон муддатда фаолият кўрсатмагани учун» туман ҳокимининг қарорига асос ўрнини босади.

Энди ана шундай бир қарор билан танишайлик:

Гурлан туман ҳокими 1998 йил 4 сентябрда 254-сонли қарор чиқаради. Унинг қисқача матни: «Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1996 йил 9 августдаги «Бюджет билан ҳисоб-китоблар учун хўжалик юритувчи субъектларнинг масъулиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонига асосан туманда олти ойдан кўп давр мобайнида молия хўжалик фаолияти билан шуғулланмаётган корхоналарни давлат рўйхатидан чиқариш тўғрисида». Мазкур қарор билан тумандаги 66 та шундай субъект фаолиятсизлиги учун рўйхатдан чиқарилган. Рўйхатда «15» рақам остида «Бобо» фермер хўжалиги ҳам кўрсатилган.

Энди «фаолиятсизлиги учун» синган, тўғрироғи синдирилган «Бобо» фермер хўжалиги ҳақида.

«Бобо» фермер хўжалиги 1994 йилда ташкил этилган. Асосан гўшт ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган. 1994 йил 12 августда туман ҳокимининг 285-сонли қарорига асосан фермерга И. Холматов номли жамоа хўжалиги ҳудудидан чорва озуқа экинлари экиш учун бир гектар экин ери ажратиб берилган.

Муқаддам 1994 йил 27 январда «Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш бўйича «Бобо» фермер хўжалиги билан И. Холматов номли жамоа хўжалиги ўртасида шартнома тузилган. Шартномага кўра фермер хўжалиги ўн йил муддатда ҳар йили 1700 килограмм гўшт маҳсулотлари етиштириши кўрсатиб ўтилган. Шартноманинг 2-бандида: «И. Холматов номли жамоа хўжалигининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари кўрсатилган:

«1. «Бобо» деҳқон хўжалигига район ҳокимининг қарорига мувофиқ бир гектар ер майдонининг аниқ чегараларини кўрсатиб деҳқончилик қилиш учун қулай ва яроқли ер майдонини бериш ва бу ердан фойдаланишда деҳқон хўжалигининг дахлсизлигини таъминлаш.

Деҳқон хўжалигига фермер яшаётган жойда яқин бўлган «488» контурда бир гектар ер майдони ажратиб берилган. Буни тасдиқловчи барча ҳужжатлар бор. Икки йил давомида янгидан иш бошлаган фермер қарамоғида беш бош қорамол бўлгани ҳолда шартнома мажбуриятларини бажариш учун ҳаракатлар қилган. 1994 йил давомида бир ярим тоннага яқин гўшт ва 4 тонна сут ишлаб чиқарилган. 1995 йилда ҳам шартномадаги 1700 килограмм гўшт ишлаб чиқарилган. Маҳсулотнинг бир қисми бозорга чиқарилиб, аҳолига нисбатан арзон нархларда сотилган. Аммо...

1996 йил бошиданоқ фермер фаолият кўрсатиши учун имкон йўқолган. Яъни, унга қонуний равишда берилган ер майдонига чорва экинлари экиш мумкин бўлмай қолган. Эрта баҳорданоқ мазкур экин майдонига одамлар турар жой қуриш учун қурилиш материаллари келтира бошлаганлар. 1996 йил 26 июлда туман ҳокими 286-қарорига кўра «3 массивдаги 1, 2, 3, 4, 5, 6-ер участкалари «кимошди» савдосига қўйилган ва хоҳловчилар томонидан зудлик билан харид қилиниб, бу майдонда турар жой қурилишлари бошлаб юборилган.

Юқорида эслатган «Шартнома»нинг 4-банди: «Шартномани бекор қилиш асослари ва низоларни ҳал қилиш тартиби» деб аталади. Унинг 2-қисмида «Бирор томоннинг айби билан шартнома шартлари бузилганлиги сабабли ёки бўлмаса бирор узрли сабабларга кўра шартнома бир томонлама бекор қилиш зарурияти туғилган тақдирда уни талаб қилувчи томон иккинчи томонни бу ҳақда уч ой олдиндан огоҳлантириши», кўрсатилган.

Деҳқон-фермер хўжалиги тасарруфида бўлган ер майдони хўжалик ихтиёридан Гурлан шаҳарчаси ихтиёрига ўтгани ва «кимошди» савдосига қўйилиши ҳақида фермерни ҳеч ким олдиндан огоҳлантирмаган. Натижада фермер чорва молларини «Гурлан комплекс» корхонасига арзон-гаровга сотиб юборишга мажбур бўлган.

Қизиғи шундаки, 1996 йилда фермер ихтиёридаги ер майдони «кимошди»да фуқароларга сотилган ва роса икки йилдан сўнг фермер «Олти ой фаолият кўрсатмаётганликда айбланиб» мажбуран синдирилган.

Собиқ фермер Шарифа Собирова ҳамон ҳеч бўлмаганда фермер хўжалигини қайтадан ташкил қилиш учун ер ололмай овора. Турли йилларда турлича қарор чиқарган ҳокимлар ва хўжалик раҳбари вазифасидан бўшаб кетишган. Шу ҳудудда фермер ҳамон истиқомат қилмоқда. У ҳақ-ҳуқуқини кимдан талаб қилиши керак?

Шарифа опадан шу ҳақда сўрадик.

Жавоби қисқа бўлди: «У йилларда фермерлик янги бошлама эди. Қонунни қайдан билибмиз. Президентимизнинг фермер-деҳқон хўжаликларига катта эътибор бераётганликлари эсимизни жойига келтирди... Яна бир гап: туманда фермер хўжалиги очиш илинжида югуриб юрганлар кўп. Аммо, бундай енгиллик «кимнингдир одами» бўлганларга осонгина насиб қилмоқда...»

Ўтган ишга саловат деймиз. Балки боболарнинг ўгити тўғридир. Аммо, ана шу «ўтган иш» ортида адолатсизлик турган бўлса-чи? Умуман, фермерлар ўз ҳақ-ҳуқуқларини ҳамон тўлиқ билишмаётгани ҳам кишини ажаблантиради.

Бошқа нарсани ҳам ўйладим: юқорида «фаолиятсизлиги учун» синган 66 субъектнинг барчасида айб фақат мулк эгасидамикан? Балки, улар орасида мажбурий фаолиятсизликка олиб борилган «Бобо» фермер хўжалигига ўхшагани кўпдир?..

■ **Рўзимбой ҲАСАН, «Ўзбекистон овози» мухбири**

«Ўзбекистон овози» газетаси таҳририяти қошида ташкил этилган

«ҚАЛАМКАШ»

ёш журналистлар мактабининг навбатдаги гуруҳига суҳбат асосида тингловчилар қабул қилинади.

Ўқиш муддати бир йил. Маъруза ва амалий машғулотларни журналистика соҳаси бўйича етакчи олимлар ва таниқли журналистлар олиб боришади. Битирувчиларга ҳужжат берилади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳар, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй, 3-қават, 356-хона, «Ўзбекистон овози» газетаси таҳририяти. Тел.: 136-55-05

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 5 январдаги «Узлуксиз таълим тизимини дарсликлар ва ўқув адабиётлари билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида»ги қарори қандай бажарилаяпти?
Биз шу каби бир қатор саволлар билан СамДУ нашр-матбаа маркази директори, доцент Салоҳиддин Ҳайитовга мурожаат қилдик.

ТАЪЛИМ ДАРСЛИКДАН БОШЛАНАДИ...

— Салоҳиддин Муродуллаевич, суҳбатимизни сиз раҳбарлик қилаётган марказнинг мақоми, мақсад ва вазифаларидан бошласак...

— «Таълим тўғрисида»ги Қонун, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ва ҳукумат қарорида ўқув адабиётларини жиддий кўрикдан ўтказиш, аксарият ҳолларда эса уларнинг ўрнига янги таълим тизими талабларига жавоб берадиган ўқув адабиётларини яратиш бош вазифаларидан бири қилиб қўйилган.

Қолаверса, Президентимизнинг бир қатор мақола ва нутқларида эски қолипда, мустабид даврда ёзилган дарсликлардан фойдаланиб, эски мафкурадан халос бўлмасдан туриб, болаларимизни янгича фикрлашга ўргата олмаймиз, деган ғоя ўз ифодасини топган бўлиб, дарсликларда миллат фикрининг, тафаккури ва миллат мафкурасининг энг илғор намуналари акс этиши кераклиги алоҳида таъкидланади.

Зеро, ўқув адабиёти фақат илмий-техникавий ва ижтимоий-сиёсий билимлар манбаигина бўлиб қолмай, у ўқувчи ёшларни маънавий, маданий, руҳий-эстетик, ижтимоий-иқтисодий, ватанпарварлик, инсоний ва бошқа жиҳатлардан тарбиялашда муҳим омилдир.

1999 йилнинг охирларида ташкил этилган нашр-матбаа маркази узлуксиз таълим тизимини давлат стандартларига мос, илғор педагогик технологияларни кенг жорий этган ҳолда ташкил қилиш, профессор-ўқитувчилар ва талабаларнинг илмий-тадқиқот ишлари самарадорлигини ошириш, маънавий-маърифий ишларни такомиллаштиришда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келаяпти.

Маълумки, нашр-матбаа марказининг бош вазифаси университет профессор-ўқитувчилари томонидан тайёрланган дарсликлар, ўқув қўлланмалари ва маъруза матнларини нашр қилишдир. Ўтган қисқа вақт давомида университет профессор-ўқитувчиларининг 60 номдаги ўқув, услубий қўлланмалари ва маъруза матнлари чоп этилди.

Нашр-матбаа маркази университет босмахонаси, таҳрир-нашриёт бўлими, СамДУ «Илмий тадқиқотлари ахборотномаси» журнали, «Самарқанд университети» газетаси таҳририятлари негизида ташкил қилинди.

Моддий техникавий базаси нуқтаи назаридан вилоятда иккинчи ўринда турган университет босмахонаси 1999 йил давомида хўжалик шартномалари асосида чет ташкилотларнинг бор-йўғи 243 минг сўмлик полиграфик буюртмаларини бажарган, холос. 2000 йилнинг 6 ойи давомида бу кўрсаткич 2,5 миллион сўмга етказилди. Бошқа олий ўқув юртларига 250 минг сўмлик ўқув адабиёти сотдик.

— Нашр-матбаа марказида чоп этилаётган ўқув адабиётларининг сифати сизни қониқтирадими?

БУРЧ ВА МАСЪУЛИЯТ

— Саволингизга бир вақтнинг ўзида «ҳа» ва «йўқ» деб жавоб беришга тўғри келади. Кейинги 5-6 ой ичида чоп этилган ўқув адабиётларининг полиграфик ижросида кескин ижобий ўзгаришлар бор. Бу — аксиома. Лекин китобнинг сифати унинг мазмунига боғлиқлиги ҳам ҳақиқат. 1999 йилнинг охирида чоп этилган айрим ўқув қўлланмалари ва маъруза матнлари бугунги талаблар даражасида эмас. Сабаби, баъзи бир муаллифларимиз ўқув адабиётини яратиш ва уни баҳолаш мезонларини етарли даражада билмайди. Одатда тажрибали муаллиф илмий материални ўқув адабиётига айлантираётиб, илмий аниқликка, ҳақиқатга, жиддийликка путур етказмайди. Аксинча, дидактик ишлов бериш, ўрганилаётган материалнинг талабалар ҳаёти, уларнинг бўлажак ихтисослиги билан боғлаш, муаммоли баённи киритиш, унинг тили ва услубини жиддий такомиллаштириш имкониятлари орқали яхши натижаларга эришади.

— Бундай камчиликларнинг олдини олиш мумкин эмасми?

— Нафақат мумкин, балки зарур ҳамдир.

Шу ўринда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўқув дастурлари, дарсликлари ва ўқув қўлланмаларини яратиш бўйича Республика мувофиқлаштириш комиссиясини тузиш тўғрисида»ги 2000 йил 29 май (208-рақамли) қарори айни муддао бўлди. Мазкур қарорда «идоравий ва мулкий бўйсунишидан қатъий назар дарсликлар ва адабиётларни нашрга тавсия этиш ҳуқуқига эга бўлган турли марказлар ва тузилмалар фаолиятини мувофиқлаштириш» асосий вазифалардан бири сифатида белгиланган.

Ушбу ҳукумат қарорига биноан фалсафа, тарих, адабиёт, сиёсатшунослик, диншунослик ва бошқа ижтимоий-гуманитар таълим йўналишлари бўйича яратилган ўқув адабиётлари Республика мувофиқлаштириш комиссияси қошидаги муаллифлик ишчи гуруҳлари экспертизасидан ўтказилади. Кўриб турганингиздек, бизнинг нашр-матбаа марказимиз муаллиф билан Республика мувофиқлаштирувчи комиссияси ўртасида «кўприк» вазифасини ўтайди.

— СамДУ нашр-матбаа маркази олдига қўйилган вазифаларни тўлиқ бажаряптими?

Университетимиз раҳбарияти томонидан қўйилган ташкилий вазифалар бугунги кунда асосан бажарилди.

Университет босмахонаси, таҳрир-нашриёт бўлими, «Илмий тадқиқотлар ахборотномаси» журнали ва «Самарқанд университети» газетаси таҳририятларининг фаолиятини тўлиқ назорат қилишга, кундалик ишларини мувофиқлаштиришга эришдик.

Нашр-матбаа марказининг ҳуқуқий ва иқтисодий фаолияти учун зарур бўлган Низом, бизнес-режа тайёрланди.

Марказ учун йиллик смета тасдиқланиб, ходимларнинг янги штатлар жадвали, лавозимий йўриқномалари ишлаб чиқилди.

— Иш бор жойда камчилик ва муаммолар бўлиши табиийдир...

— Албатта камчилик-қийинчиликларга ҳар куни ва ҳар қадамда дуч келаяпмиз. Ҳозирги пайтда ишлаб чиқариш билан боғлиқ соҳада ишлашдан оғири йўқ.

Бир неча полиграфия машиналаримиз эскириб, жиддий таъмирланишга муҳтож бўлиб турибди. Уларга зарур бўлган эҳтиёт қисмлар эса умуман сотувда йўқ.

— Гоҳи-гоҳида марказда чоп этилаётган ўқув адабиётларининг нарх-навоси баланд эканлиги қулоққа чалинаяпти. Бунга нима дейсиз?

— Ҳақли эътироз. Ҳақиқатдан китобларимизнинг нархи анчагина қиммат. Сабаби, ҳозирги пайтда қоғоз, полиграфия бўёқлари ва бошқа сарфланувчи полиграфик материалларнинг нархи ошган. Устига устак таъминот масалаларида воситачи-даллоллар бирам кўпайганки, асти қўяверинг! Биз айни шу кунларда чоп этилаётган ўқув адабиётларимизнинг таннархини пасайтириш, талаба ёшларга имтиёзли нархларда сотиш бўйича изланишлар олиб боряпмиз.

■ **Суҳбатдош: Аслиддин АБДУЛАЗИЗ ўғли**

КЎРГАЗМАЛИ ТАШВИҚОТ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг кўплаб ташкилотлари оммавий-сиёсий, тарғибот-ташвиқот ишларида бошқа шакл ва воситалар билан бир қаторда кўргазмали ташвиқот воситаларидан ҳам кенг фойдаланиб келмоқдалар. Чунончи, Наманган, Қашқадарё, Сурхондарё ва қатор бошқа вилоят партия ташкилотларида муайян мавзуларга оид плакатлар чиқариш тажрибаси тўпланган.

Яқинда Ўзбекистон ХДП Фарғона вилояти Марғилон шаҳар кенгаши ҳам шундай хайрли ишга қўл урди. Унинг ташаббуси билан шаҳардаги «Наргиз» номли йирик болалар боғчаси қошида тузилган бошланғич партия ташкилотининг фаолиятидан ҳикоя қилувчи плакат-саҳифа тайёрланиб, кўп нусхада нашр этилди. Дид билан безатилган саҳифада чоп этилган мўъжазгина мақолалар ва жонли фото-суратларда мазкур боғчада астойдил меҳнат қилаётган 60 нафар ХДП аъзоларининг ибратли ишлари ҳақида ҳикоя қилинади.

Жамоага Ўзбекистон ХДП шаҳар кенгаши аъзоси, халқ депутатлари Марғилон шаҳар Кенгаши депутати, халқ маорифи аълочиси Дилоромхон Аҳмедова узоқ йиллардан бери бошчилик қилмоқда. Унинг раҳбарлигида 5-сонли боғча шаҳардаги йирик тарбия масканларидан бирига айланди. Тарбиячи, ҳамшира ва энагалар жажжи болакайлар ва қизалоқларга парвона. Кам қонли ва ёшига нисбатан вазни енгил тарбияланувчилар алоҳида эътибор билан парвариш этиладилар. ХДП аъзолари И. Асқарова ва И. Фозилова бошқараётган фольклор ансамбли ва драма тўгараги ёш авлоднинг эстетик тарбиясига салмоқли ҳисса қўшмоқда. Бошланғич партия ташкилотининг ташаббуси билан, ҳомийлар кўмагида, боғчада гимназия синфи очилди. Иқтидорли болалар тортилган бу синфга «Истиқбол» гимназиясидан таклиф этилган моҳир педагог Д. Маърупова раҳбарлик қилмоқда. И. Ғофурова, Э. Расулов ва А. Ибраҳимовлар чет тилларидан сабоқ беряптилар.

Ёш авлодни истиқлол руҳида тарбиялаш соҳасида ўзига хос мактаб яратилган ушбу боғчада амалга оширилаётган ишлардан тарбияланувчилар ҳам, уларнинг ота-оналари ҳам, қолаверса, шаҳар жамоатчилиги ҳам мамнун.

Хоразм вилояти партия кенгаши томонидан чиқарилган

КОРХОНА ҚАДДИНИ ТИКЛАМОҚДА

Шарғундаги ғишт заводи бундан икки йил олдин «синиш» ҳолатига тушиб қолганди. Хўш, нима қилиш керак? Ҳиссадорларнинг таклифи билан шу корхонада 30 йилга яқин меҳнат қилган Абдужаббор Хонов раҳбар этиб тайинланди. Завод аста-секин ривожланиш сари юз тутди. Ишчилар сони 150 дан ортди. Ўтган йилнинг олти ойида 31 миллион 374 минг сўмлик ғишт ишлаб чиқарилган эди. Жорий йилнинг ярим йилида эса 39,5 миллион сўмга яқин маҳсулот мижозларга етказиб берилди. Жамият ишчиларининг ўртача маошлари шу кунга қадар 10,5 минг сўмни ташкил этган бўлса, август ойидан бошлаб 18-20 минг сўм тўланадиган бўлди. Манфаатдорлик бор. Ишчилар меҳнат қилишяпти. Демак, ривожланиш бўлади. Аҳил жамоа йил охиригача 12 миллион дона сифатли пишиқ ғишт ишлаб чиқармоқчи. Изланиш, ички имкониятлардан тўлиқ фойдаланишни улар ўзларига бош мақсад қилиб олишган.

Шу боис, гулли ва сифати юқори бўлган силлиқланган ғишт ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Келгусида эса йўлакчалар учун силлиқланган бетон ғишт ва турли ҳажмдаги тўсиқлар тайёрлаш кўзда тутилган.

■ **Абдумалик ҲАЙДАРОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири**

Мазкур йилдаги қурғоқчилик ғаллакорларнинг шижоатини сўндира олмади. Мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланиб, режадагидан кўра юксакроқ ғалла ҳосили етиштирилди. Ғаллаорол туманидаги «Олтинбошоқ» ширкат хўжалиги ғаллакорлари ҳам ҳосилни нест-нобуд қилмасдан йиғиб олдилар.

Суратда: Тарозибон Нурали Равшанов, Хўжалик раҳбари Абдуражаб Жомуродов, ҳосилот Маъмур Бойназов ва иқтисодчи Асрор Нурбоевлар ғалла сифатини кўздан кечиришмоқда.

■ **Шавкат АКРАМОВ олган сурат**

ЯНГИ МАҲСУЛОТ

Наманган вилоятида иншоотлар учун замонавий қора ойнали витражлар ишлаб чиқарилмоқда. Буни «Ўзэлектрқишлоққурилиш» акциядорлик жамиятига қарашли «Электрқурилишқисм» корхонаси йўлга қўйди.

Корхонанинг дастлабки маҳсулоти вилоятдаги янги тез тиббий ёрдам маркази биноси қурилишида ишлатилди. Ҳозирги пайтда корхона вилоятдаги академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари учун ҳам витражлар тайёрламоқда.

■ **Баротбек МАМАНАЗАРОВ**

ОҒРИҚ

ОНА ЭМАС — БЕГОНА

ёки маишатни болаларидан афзал кўрган бир аёлнинг аччиқ қисмати хусусида

Кечагина қиш эди, бугун эса пишиқчилик. Кечагина бу опа-сингилнинг усти юпун, чеҳраси заъфарон эди. Бугун эса улар анча бўй чўзган. Ҳарқалай бошпанаси, бошини силайдиганлари бор. Шоҳнигор қишлоғида уларни камситадиган топилмайди. Фақат Бибиш буви невaралари — Нурҳаё ва Мадинабонуларни ҳар гал эркаланганда «оналаринг ўлсин болаларим, опаларинг ўлсин болаларим» дея унсиз Матлубани қарғайди. Уларга билинтирмай кўз ёшини артади. Икром ота кампирига далда берган бўлади — ёмоннинг жазосини Оллоҳ беради. Кўп ўзингни койима.

Аслида Илҳом шўр пешона экан. Кўп қатори бахтли яшашни орзу қилганди. Қишлоқдан топган қизи гапли чиқди. Тўйдан кейин орани очиқ қилди. Ўз тенгим топилар деб анча юрди. Бўлмади. Ўша собиқ Иттифоқ даврида Россияга ишга кетди. Қўли тўрт-беш танга пул кўрганда яна янги «бахт»нинг баридан ушлади. Бу гал у қурт еган олмани қўйнига солаётганини аниқ биларди. Тошкентлик келин тўйдан олдин унинг эс-ҳушини олган, сени бахтли қиламан, дея ўзининг ўтмишини хаспўшлаганди.

Ота-она бу кўҳликкина келинчакдан тинамиз деган, тахминга бориб Илҳомга қарши бирор сўз айтишгани йўқ. Гарчи илон чаққан қора чилвирдан қўрққани ҳолатда бўлган Бибиш буви қизнинг «ғирт етимча»лигини билсада, унинг бошида парвона бўлди. Йил ортидан йил келди, улар 3 қиз кўришди. Илҳомнинг ҳунари кўп. Ҳар бир бармоғи тилла. Топгани оиласига етади. Аммо...

Ўрганган кўнгил ўртанса қўймас деганларидек, Матлуба тўрт девор ичида ўтиришни хоҳламади. Вобкент туманидаги Шоҳнигор қишлоғидан эрини Ромитанга — гавжумроқ қўрғончага кўчишга қистади. Коса тагида нимкоса борлигини Илҳом Очилов анча йил ўтгандан кейин пайқади. Уйга хотини кеч келадиган, ичадиган қилиқ чиқарганини кечириб келди. Қараса уни бу йўлдан қайтариш мушкул. Ажралиш керак! Шу қарорга келиб, Ромитан туман судига мурожаат қилди. Бундан уч йил олдин улар ўртасидаги никоҳ бекор қилинди. Болалар М.Очилова қарамоғида қолдирилди. Ҳар ҳолда ўзи туққан болалар...

Ҳаёсиз ҳар кун ҳай-ҳайни қўмсаркан. Боши очиқ Матлуба тез орада яна ўз тенгини топди. Аммо ҳамшиша никоҳсиз эри топгани маишатга етмас. Болалар эса уларга оғир юк эди. Нима қилиш керак? Йўли топилди — катта қизлари Нурҳаё ва Мадинабонуни Ромитандаги ақли заиф болалар махсус интернатига бир амаллаб жойлаштирди. Бу ерда уларни бориб кўрмаса ҳам бўлади. Чунки уст-бош ҳам, озиқ-овқат ҳам етарли. Асосийси, маишатига энди ҳеч ким халақит бермайди. Кенжаси Марзиянинг ақли кўп нарсага етмайди. Ҳали ёшда. Уйдаги келди-кетди билан нима иши бор. Қўлига тўртта қанд-қурс беришса бас...

Илҳом Матлубанинг бу қилмишидан дарак топиб болаларини қишлоғига — бағрига олиб қайтди. Соппа-соғ болаларни ақли заифга чиқарган онани она деб бўладими, ахир? Бундан воқиф бўлган туман прокуратураси судга даъво қўзғатиб, Матлуба Очилова оналик мажбуриятларини бажармай, ўзининг ахлоқсизлиги, жамиятимизга зид хулқ-атвори билан қизларига зарарли таъсир кўрсатиб, уларнинг жисмоний камолоти, ўқиш тўғрисида умуман қайғурмаётганини инобатга олиб уни оналик ҳуқуқидан маҳрум қилишни сўради. Ромитан туман суди М.Очиловани оналик ҳуқуқидан маҳрум этиш ҳақида қарор чиқарди. Бу ичкиликка берилган, кўнгил кўчасига эрк берган аёл учун даҳшатли жазодир! Аммо, буни М. Очилова англармикан? Йўқ, аксинча, ҳали ҳам учинчи қизи Марзияни отасига бергани йўқ.

Нурҳаё бу йил тўртинчини, Мадинабону эса иккинчи синфни аъло баҳоларга тугатди.

— Опа-сингиллар Ромитан туман тиббий-руҳий педагогик комиссиясининг ақли заифлиги тўғрисидаги хулосаси ҳамда вилоят халқ таълими бошқармаси йўлланмаси асосида мактаб-интернатга қабул қилинган, — дейди директор Ҳаёт Солиев. — Комиссияда туман болалар поликлиникаси ҳакимлари шундай ташхис қўйганлар. Ҳакимларнинг имзолари поликлиника мудири томонидан муҳр билан тасдиқланганига ким ишонмайди дейсиз. Аммо, болалар 26-махсус ёрдамчи интернат-мактаб дастурини яхши ўзлаштирганликлари бизни шубҳага солди. Шу боис вилоят тиббий-руҳий педагогик комиссияга мурожаат қилдик. Ора ойдинлашди. Болалар ақли заиф эмаслиги учун бошқа мактабга кўчирилди.

Халқимизда бирники мингга, мингники туманга, деган нақл бор. Ромитанда аҳвол шу даражага бориб етганки, ҳатто туман шифокорлари ҳам, айрим раҳбарлар ҳам иймон куйсин — қозон қайнасинга бориб етганлар. Мана, мисоллар:

Ҳокимиятдагилар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш режасини бажариш асосий иш деб ўйламоқдалар. Маънавият, соғлом авлод келажагини ўйлаш, оилаларни мустаҳкамлаш, аҳоли ўртасида ҳуқуқий билимларни тарғиб қилиш мутлақо унутилганга ўхшайди. Кўра била туриб қорани оқ деймиз. Ёмонни яхши, ахлоқсизни покиза. Матлуба Очилова Ромитан туман коммунал фойдаланиш бошқармасида фаррош бўлиб ишлайди. Жамоага унинг ҳамма қилмишлари аён. Аммо М.Очилова ҳақида берилган тавсифномада у фариштага чиқарилган. Тавсифномага эса бошқарма бошлиғи Х.Рўзиев жимжимадор имзо қўйган. Қани ҳақиқат? 35 ёшни қоралаган бу аёл ҳақида фақат қўшнилари жўяли фикрни ачиниш билан билдиришди. Ҳатто, айримлар ақли заиф деган болалар бор ҳақиқатни ўз қўллари билан ёзиб беришган: «Отам, бувим, бобом бизларга яхши қарайдилар. Ҳеч нарсадан камимиз йўқ. Онамизга бормаймиз. Онамиз ичади ва уради. Отамиз билан бирга яшаймиз».

— Қизлар вояга етади, аммо кўнглида онасиз ўсган кунлар армони қолади, — дейди Бибиш буви. — Кўнгилдаги шу кемтикликнинг ўрнини тўлдиришга интиламан. Вақти келса, ҳаммасига тушунишар. Энди Матлубага болалари бегона. Энди у она эмас — бегона.

Ҳа, биби бу сўзларни дард билан, алам билан айтди. Аёл, Она деган буюк номга доғ туширган, ҳуснини бозор айлаган Матлубалар ҳали қаровсиз қолган гул мисол қовжираши аниқ! Ҳозирча унга айш-ишрат бўлса бас. Аммо бир кунмас-бир кун ҳаммаси учун жавоб бериши турган гап.

■ **Даврон БАҲРОНОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири**

Нишон туманидаги «Гулғунча» болалар боғчаси 1999-2000 йилдан эътиборан республика Халқ таълими вазирлигининг 114-сонли буйруғига асосан «Болаларни ривожлантириш ва мактабгача тайёрлаш дастури»ни синовдан ўтказиш бўйича тажриба майдони этиб тасдиқланди.

Айни пайтда бу ерда тарбияланаётган 120 нафардан ортиқ болажонларнинг 70 нафари синов дастури асосида тарбияланмоқдалар. Боғчада мусиқа, миллий қуроқчилик каби бир қанча тўгараклар ҳам ташкил этилган.

Суратда: Мусиқа тўгараги раҳбари Гўзал Қозиева.

■ **Абдурасул ПАРДА олган сурат**

МАЪҚУЛ БЎЛДИ, СОТИБ ОЛДИ

Самарқанд шаҳрида «Минитех — 2000» кўргазма ярмаркаси ўтказилди. Ярмаркани ташкил қилган давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш вилоят ҳудудий бошқармаси, республика «Бизнес инкубатори» ҳамда вилоят товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси юртимизда ишлаб чиқарилган янги мини-технологияларни кенг оммага намойиш этди. Кичик новвойхоналар, музқаймоқ цехлари, томчилаб суғориш аппаратлари, минитракторлар, қадоқлаш ускуналари шаҳар ҳамда яқин вилоят ва туманлардан ташриф буюрган тадбиркорларда катта қизиқиш уйғотди. Кўргазмада уч миллион сўмдан ортиқ шартнома имзоланди. Ҳамкорлик қилиш ҳақидаги 50 миллион сўмлик шартнома эса режалаштирилди.

■ **Абдуғани МАМАСОДИҚОВ**

ХДП ҲАЁТИДАН

НАМУНАЛАРИ

плакат «Тадбиркор — элга мададкор», деб аталади. У Хива шаҳридаги «Ичанқалъа» маҳалласида фаолият кўрсатаётган «Арқончи» хусусий фирмасининг фаолиятига бағишланган. Ота-боболарининг касби билан бир умр шуғулланиб келган, ХДП аъзоси Собир Ҳасанов, мамлакатимизда тадбиркорлик ва ишбилармонликка кенг йўл очиб берилганидан фойдаланиб, 1994 йилда сайёҳларга хизмат кўрсатувчи хусусий меҳмонхона очишга қарор қилди.

Ёш тадбиркор «Арқончи» деб номланган фирмаси расмийлаштирилгандан кейин «Бизнес фонд» кредитига таяниб, ўз уйини меҳмонхонага мослаб таъмирлади. Ошхона, ётоқхона ва дам олиш жойлари миллий услубларда ва жаҳон андозаларига мос равишда безатилди, сайёҳлар учун барча қулайликлар яратилди, ходимларнинг ўқуви ташкил этилди.

Очилганидан буён ўтган давр давомида 9 мингдан зиёд хориждан ташриф буюрган кишиларни қабул қилган фирма жамоаси жорий йилда уч минг нафардан ортиқ сайёҳга ўзбекона меҳмоннавозиш намунасини кўрсатмоқчи.

Хивалик тадбиркор 12 та доимий, 30-40 та мавсумий иш жойларини яратиш билан бир қаторда, ўз маҳалласи ва шаҳар кўчаларини ободонлаштириш ишларига фаол кўмак кўрсатмоқда. «Хива» футбол жамоасига ҳомийлик қилмоқда. Унинг молиявий ёрдамида Тоҳир Эшон мақбараси таъмирланди, бир неча кўчага асфальт ётқизилди, 25 та ночор оила моддий жиҳатдан қўллаб-қувватланмоқда.

Ташаббускорлиги ва хайрли ишлари билан эл ҳурматига сазовор бўлган «Арқончи» фирмасининг раҳбари Собир Ҳасанов Ўзбекистон ХДП рўйхати бўйича Хива шаҳар Кенгаши депутати этиб сайланди.

Иккита плакат. Уларнинг мазмуни турлича бўлса-да, моҳияти бир хил. Чунки, уларда партиямиз аъзоларининг мустақиллик даврига ярашарли намунали ишлари хусусида кўргазмали тарзда ҳикоя қилинади. Сирасини айтганда, шу плакатларнц тайёрлаб, чоп эттирган партия кенгашларининг иши ҳам таҳсинга лойиқ ва кўпчиликка ибратдир. Агар ушбу ташвиқот воситасини тайёрлаётганда матнларнинг таҳрир этилиши ва фотосуратларнинг сифатига кўпроқ эътибор берилса, нур устига аъло нур бўлар эди.

■ С. ҚУРБОНОВ

УМИД ДУРДОНАЛАРИ

Германиянинг Бремень шаҳрида фольклор мусиқаси ва рақслари халқаро фестивали бўлиб ўтди. Шуниси диққатга сазоворки, Италия, Португалия, Литва, Англия, Чехия ва бошқа мамлакатларнинг таниқли санъаткорлари қатори ушбу фестивалда Ўзбекистон вакиллари ҳам иштирок этдилар. Бутун Осиё қитъасидан ягона «Умид» болалар-ўсмирлар фольклор-рақс ансамблининг ушбу фестивалга таклиф этилиши қувончлидир. Ушбу ансамбль Тошкент шаҳрининг Шайхонтоҳур туманидаги «Ибн Сино» маданият маркази қошида 1993 йилда ташкил этилган эди. Ўшандан буён бу жамоа катта ютуқларга эришди. Масалан, 1995 йилда Ўзбекистоннинг истеъдодли ёшларини қўллаб-қувватлаш Улуғбек номидаги жамғарманинг биринчи соврини топширилди. 1996 йилда Туркиянинг Анқара ва Стамбул шаҳарларида ўтказилган ёш истеъдодлар конкурсида ғолиб чиқди. 1997 йилда эса биринчи халқаро болалар фестивалида биринчи ўринни олди.

Яқинда, яъни июль ойининг бошларида ансамбль «Бремень мусиқачилари» ватанида ўтказилган фестивалда муваффақиятли иштирок этди. Европада ўтказилган ушбу фестивалга «Умид» жамоаси Ўзбекистон Республикасининг Германия Федератив Республикасидаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Владимир Норов томонидан таклиф этилган эди. Ансамблни Бремень шаҳридаги маданият ишлари раҳбари Жамшид Собирий кутиб олди.

Пахта биржасида ташкил этилган «Ўзбекистон кечаси» барча иштирокчиларда яхши таассурот қолдирди. Ички ишлар, маданият ва спорт масалалари бўйича сенатор Хенинг Шерф ва бошқа раҳбарлар ташкил этган кечада турли мамлакатларнинг вакиллари иштирок этишди. Ажойиб концерт намойиш этилди. Сўнгра Ўзбекистоннинг мустақиллик йилларида эришган ютуқлари ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатли фильм кўрсатилди. Меҳмонлар машҳур ўзбек паловидан ва серқуёш ўлкамизда етилган тилёрар мевалардан татиб кўришди.

Ўзбекистонда хизмат курсатган артист, ансамблнинг бадиий раҳбари ва балетмейстери Азиз Азизов раҳбарлигида жамоа катта ютуқларга эришганлиги кўриниб турибди. Айниқса, бош балетмейстер Равшан Абдуллаев томонидан тайёрланган «Боғу бўстон — Ўзбекистон» композицияси қарсаклар билан кутиб олинди.

Суратларда: фестивалдан айрим лавҳалар.

Дилшод ЮСУПОВ (ЎзА) олган суратлар

ОНА — САЙЁРА: СУВРАТ ВА СИЙРАТ

УРУШ ВА ТИНЧЛИК

тақдирлар, севинчлар, кўз ёшлар...

ХХ асрнинг сўнгги йили Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси қарори билан Халқаро Тинчлик маданияти йили деб эълон қилинди. Янги минг йиллик остонасида турган инсониятнинг бугунги кунида тинчлик ҳақида қайғурадиган, инсон тақдирига таҳдид солувчи ҳар қандай ёвуз кучларга қарши қаратилган бундай қарорлар қабул қилинишига етарлича асос топилади. Инсон яралибдики, ўз ҳаққини, моҳиятини танибдики, уруш ва тинчлик ўртасида тинимсиз кураш кечади. Минг йилларки инсоният жанг майдонларида тиним билмайди. Гоҳида мағлуб, гоҳида ғолиб қиёфада у ўз-ўзи билан курашиб келади. Ҳеч қайси давр кишисини урушларсиз, қарама-қаршиликларсиз тасаввур этиб бўлмайди. Уруш ва тинчлик аслида алоҳида-алоҳида тушунчалар эмас. Инсон уруш қилиш баробарида ўзи билиб-билмай тинчликка интилади. Инсоният ўз тарихи давомида минглаб урушларни бошидан кечирган. Бу урушларнинг шакли, келиб чиқиши, мақсади ва натижаси хилма-хил. Урушлар қайси даврда, қандай мақсадда ва ким томонидан уюштирилган бўлмасин, уларнинг моҳияти битта. Жабрланувчиси битта. Бошқача айтганда, ғолиб ҳам, мағлуб ҳам, «сиртлон ҳам, жайрон ҳам» — инсон.

ХХ аср кишиси ҳам бошқа аждодларидан фарқ этмаган ҳолда урушлар, зиддиятлар билан ёнма-ён яшади. Бу зиддиятлар билан тўқнашув баробарида инсоният ўзининг муқаддас туйғуларини, тушунчаларини, асрлар қаъридан эсон-омон ўтиб келган анъаналарини бой берди. Минг афсуски, бугун ҳам миллионлаб инсонлар тақдири урушлар домида қолиб кетмоқда. Дунёнинг бир бурчида шодлик ҳукм сурса, бошқа бир бурчида инсонлар азият чекмоқда. Гўдаклар дунёга келиб қурол овозидан сесканиб, қурол тутганларга жавдираб тикилмоқда. Қочоқлар, бошпанасидан айрилган инсонлар қанча?! Уларнинг барчаси бугунги дунё сувратини акс эттиради. Бугун дунёда «қуролланиш пойга»си кечмоқда. Инсон инсонга қарши қуролланаяпти. Инсон инсондан хавфсираяпти. Инсон инсондан узоқлашаяпти... Ана шунинг ўзи ФОЖИА эмасми?!

«Жаҳонда қурол савдоси тобора авж олиб бормоқда, безбетлик билан жуда кўп нарсаларни сиқиб чиқармоқда... Заҳарханда билан кулмоқда, тантана қилмоқда, яқиндаги аср мораторийси учун қасос олмоқда... Демак, бошқа ҳамма нарса, «бутун дунёда тинчлик бўлсин» сингари шиорлар четга улоқтирилади. Биз барчамиз, бутун инсон зоти «Уруш худоси» қўлида гаровдамиз, қармоқдамиз. Хуллас, ҳозир қурол жаранги пул жарангидай бўлиб қолган. Биз яна ўз қозиғимиз атрофига жам бўлдик. Ғарбда ҳам, Шарқда ҳам зиёлилар оғзига талқон солиб олган. «Миллий манфаатлар» барча нарсадан юқори, муҳим муаммо бўлиб қолди. Бу — бутун инсоният тақдиридаги энг йирик қарама-қаршиликдир».

Бу сўзлар ХХ асрнинг буюк ёзувчиси Чингиз Айтматов қаламига мансуб. («Эйфел минораси ёнидаги уйлар». «Жаҳон адабиёти» журнали. 1998 йил 12-сон).

«Бетўхтов давом этаётган қуролланиш пойгаси, атом, кимёвий қуроллар ва оммавий қирғин қуролларининг бошқа турларини ишлаб чиқариш, сақлаш ва синаш инсоният яшайдиган муҳит учун жуда катта хавфдир. Миллионлаб кишиларнинг тақдири хавф остида қолар экан, буни ҳеч қандай мақсад билан оқлаб бўлмайди». (И. Каримов. «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» китоби. Т., «Ўзбекистон» нашриёти 1997 йил).

Инсоният XXI асрга ана шундай таҳликалар, аччиқ ҳақиқатлар ва хилма-хил зиддиятлар билан кириб бормоқда. Кашфиёт қандай шаклда бўлмасин, унинг ихтирочиси инсон. Барча кашфиётлар инсон бахт-саодати, тараққиёти учун хизмат қилиши керак. Манфаатлар тўқнашувидан иборат бугунги дунё шароитида динидан, иркидан, тилидан, нуқтаи назаридан қатъи назар ҳамма миллат учун бирдек хос бўлган умуминсоний манфаат, ИНСОНИЯТ МАНФААТИ баъзида шафқатсиз равишда улоқтирилмоқда. Инсон асрлар давомида тўплаган тажриба, муқаддас тушунчалар четга сурилмоқда. Бу эса инсоният тақдири учун улкан таҳдиддир. ХХ асрда инсоннинг ўз кашфиёти ўзига қарши қўйилди. Ядро қуроллари бугун инсоният ҳаётига хавф солмоқда. Кишилик тарихининг ҳеч қайси даврида ҳали бундай ҳолат кузатилмаган. Бугун қуролланаётган инсоннинг бошқа аждодларидан фарқи шундаки, унинг қўлида найза ёки камон эмас, бутун дунё ҳаётини издан чиқаришга қодир қирғинбарот қурол мавжуд. Бу гаплар шунчаки баландпарвоз гаплар эмас. Дунёда тинчликни сақлашга қанчалик эътибор берилмасин, инсон тақдири таҳдидлар қаршисида қолиб кетмоқда.

Кейинги ўн йил ичида юз берган қуролли тўқнашувлар натижасида 5 миллиондан ортиқ одам ҳалок бўлган. (БМТ маълумоти)

Маълумотларга қараганда, бутун дунёдаги ҳарбий харажатлар йилига 700-800 миллиард долларни ташкил этар экан. Ваҳоланки, БМТ умумий таълим, озиқ-овқат, ичимлик суви ва энг оддий санитария шароитлари яратиб бериш учун йилига 40 миллиард доллар сарфлайди. (Федерико Майор, Жером Бинде. «Тўрт даъват ёки XXI аср» мақоласи. 2000 йил январь. Париж.)

Икки мингинчи йил муносабати билан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош котиби Кофи Аннаннинг дунё халқларига қилган мурожаатномасида қуйидаги жумлаларни ўқиш мумкин:

«Янги аср янги орзу-армонларни туғдиради, лекин у янгидан-янги фалокатларни ёхуд уларнинг янгича, янада хатарлироқ шаклларини юзага келтириши ҳам мумкин. Инсоният тарихида ҳали ҳеч замон умум қисматига шу бугунгидек барча баробар шерик бўлмаган эди. Янги минг йилликда даҳшат ва хавотирларга ўрин қолмаслиги керак.» («Марказий Осиё маданияти» газетаси 2000 йил 1/25/сон).

Дунёда инсондан улуғроқ ҳилқат йўқ. У қанчалар тараққий этмасин, ўзлигидан, моҳиятидан узоқлашиб кета олмайди. Бугунги кунимиз ўтди. Эртанги кунимиз қандай кечади?! Инсоният XXI асрда яшаб қоладими?! Авлодлар бизни кечирадими?! Уларнинг нигоҳига тик боқа оламизми?! Бундай саволларнинг чеки йўқ. Биз бу саволларга қачон жавоб берамиз?! Тинчлик инсонларнинг етиб бўлмас орзусига айланиб бормоқда. Бу — биз ва сизнинг, янги минг йиллик бўсағасида турган инсониятнинг улкан фожиасидир.

Инсон дунёга бахт учун келади. Бахт учун яшайди. Инсон кулгусидан улуғроқ бахт йўқ дунёда. АҚШ Президенти Билл Клинтон Берлин девори қулаган, немис халқи бирлашган кунни «ХХ асрнинг энг бахтли куни» деган эди. Ҳақиқатан ҳам дунёда халқларни бирлаштирадиган туйғудан муқаддас куч йўқ. Инсонга тинчлик керак. Сизга ва бизга тинчлик керак. Келажак авлодларга тинчлик керак. Дунёнинг тинчлиги, келгуси авлодлар бахт-саодати учун курашайлик.

Бугун дунёда миллионлаб бегуноҳ инсонлар кўз ёш тўкмоқда. Улар тинчлик истаб йиғламоқда. Сиз ва бизнинг кунимизни истаяпти улар. Сиз ва бизга интилаяпти улар. Инсоният оиласига мансуб, биздан сира ҳам фарқ қилмайдиган, худоси, моҳияти битта инсонлар йиғламоқда. Мен уларнинг аччиқ йиғисини — эзгулик йўлига чорловини эшитаяпман. Сиз ҳам эшитаяпсизми?!...

■ **Шуҳрат ОРИФ, «Ўзбекистон овози» мухбири**

ЯНА БИР ТАБИИЙ ОФАТ

Жазирама иссиқ ва қурғоқчилик АҚШнинг Колорадо штатидаги «Месаверд» миллий боғида кучли ёнғин келтириб чиқарди. Ёнғинни бартараф қилиш хизмати ходимларининг сўзларига қараганда, айни пайтда боғнинг 6800 гектарлик майдони аланга ичида қолган. Ёнғин натижасида пайдо бўлган тутун устунининг баландлиги 12 минг метрга етган.

ЎЗЛАРИНИ ДУНЁГА КЎРСАТИШМОҚЧИ

Фаластин раҳбарияти 13сентябрь куни Ғазо шаҳрида бутунараб саммитини ўтказиб, шу куни Фаластин давлати мустақиллигини эълон қилишни режалаштиряпти. Фаластинликларнинг фикрича, агар Кэмп-Дэвиддаги музокаралар натижасиз якунланса, мустақилликни эълон қилиш учун уларга араб давлатларининг кучли дастаги зарур бўлади. Ғазодаги бутунараб саммити Қуддус ва фаластинлик қочқинлар муаммолари барча араблар учун ягоналигини дунёга кўрсатиб қўйишга хизмат қилади.

РЕЛЬСДА НОСОЗЛИК

«Москва-Одесса» тезюрар поездининг локомотиви ва беш вагони йўлдан чиқиб кетди. Хабарларга қараганда, ҳалокат темир йўлнинг носозлиги туфайли рўй берган. Дастлабки маълумотларга кўра, мазкур фожиа оқибатида 35 киши жароҳатланган.

ДАВЛАТ КОТИБИНИНГ ТАШРИФИ КУТИЛМОҚДА

КХДР ташқи ишлар вазири Пэк Нам Сун ва АҚШ давлат котиби Мадлен Олбрайт АСЕАНга аъзо давлатлар ташқи сиёсат маҳкамалари раҳбарларининг Бангкокда бўлиб ўтадиган йиғилишида иштирок этади. Хабарларга қараганда, улар бу ерда ўзаро учрашув ўтказади. Унда, асосан, икки томонлама муносабатларга оид масалалар муҳокама қилинади.

■ **(ЎзА)**

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ «2000 йилда ҳўл мева-сабзавот маҳсулотларини марказлаштирилмаган ҳолда экспорт қилишни кўпайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ

«Интер Карго Сервис» қўшма корхонаси — «Ўзбекистон ҳаво йўллари» Миллий авиакомпаниясининг Тошкент аэропортидаги юк ташиш бўйича бош агенти, барча турдаги ҳўл мева-сабзавот маҳсулотларини қабул қилиш,ишлов бериш ва мунтазам йўловчилар ташиш ва чартер йўналишларида МДҲ ва узоқ олис мамлакатларга жўнатиш бўйича хизматларини таклиф этади.

Сизнинг хизматингизга:

- ✓ ҳаво парвозлари талабларига жавоб берадиган шартларда турли хил юкларни етказиб бериш;
- ✓ хилма-хил йўналишлар;
- ✓ халқаро талаблар даражасидаги хизматлар;
- ✓ юклар сақланишининг кафолати;
- ✓ замонавий юк терминали;
- ✓ умумий майдони 3000 кв.м.дан зиёд омборхоналар;
- ✓ юқори малакали мутахассислар;
- ✓ ҳаво йўллари бўйлаб юк ташиш бўйича турли маслаҳатлар;
- ✓ юкларни топшириш ва қабул қилиб олиш бўйича ёрдам кўрсатиш.

Мижозлар диққатига!
2000 йил 14 июлдан 15 октябргача мавсумий чегирмалар жорий этилиб, ҳўл мева-сабзавот маҳсулотларни етказиб бериш қуйидаги йўналишлар бўйича **25** фоизга арзонлаштирилди:
Москва, Новосибирск, Самара, Челябинск, Красноярск.

INTER CARGO SERVICE
ҚЎШМА КОРХОНАСИ СОВМЕСТНОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ
САМОДАГИ ЮКЛАР УЧУН МАСЪУЛИЯТ ЮКИ
Тошкентдаги телефонлар:50-40-03,55-12-68, «Тошкент» аэропортидаги ички телефонлар:13-58,13-21,13-22.
3097

ТЕРАН ТОМИРЛАР

МАЪНАВИЯТ — БЕШИКДАН

Кўп асрлик тарихга эга бўлган маҳалла биринчи маротаба мустақил республикамиз Конституциясининг 105-моддасига мувофиқ ўз ҳуқуқий мақомига эга бўлди.

Юртбошимиз Ислом Каримов маҳаллалар моҳияти хусусида тўхталиб шундай деган эдилар: «Ўзини-ўзи бошқаришнинг халқимиз анъаналари ва қадриятларига жуда хос бўлган усули — маҳаллалар тизими сўнгги йилларда жуда катта нуфузга эга бўлиб бормоқда. Улар амалда ўз ҳудудларидаги барча ишлар учун масъулдир. Бугун маҳалланинг қўлидан келмайдиган иш йўқ. Маҳаллага эътибор — жамиятимиз тараққиётига эътибор демакдир».

Шу туфайли маҳаллалар мавқеини янада ошириш мақсадида президентимиз ва ҳукуматимиз томонидан қатор қонун, қарор ва фармонлар қабул қилинди. Қонун ва Фармонда кўрсатилган масалаларни бажариш билан бирга маҳалла ўзига тегишли ҳудуднинг тозалиги, ободлиги, гузарлар кўркамлиги, кўча, майдон, бозорларнинг озода-саришталиги, хонадонлардаги ижтимоий вазият ва маҳалла экологик назорат инспекцияси, санитария-эпидемия марказлари, тиббиёт муассасаларининг фаолиятини ривожлантирса, ҳар бир оила муҳити соғлом тарзда шаклланиб, турмуш шароити яхшиланар эди.

Келажагимиз бугун фарзандларимизга қандай тарбия бериб, улар қалбини қанақа туйғу ва орзулар билан тўлдираётганимизга ҳам боғлиқ. Ёшлар орасида жиноятчиликнинг олдини олиш учун аввало ота-она фарзандини тўғри йўлга бошлаш, ҳалол меҳнат қилиш, пухта билим олиш, меҳрибонлик, тўғри сўзлик, аҳиллик, иноқлик, халққа ва ватанга садоқатли бўлиш каби хислатларни ўргатиши керак.

Маҳаллаларда олимлар, ҳуқуқшунослар, соҳа мутахассислари, санъат ва маданият арбоблари иштирокида учрашувлар, тарбиявий суҳбатлар, мунозарали маърузалар уюштирсак, ёшларнинг фикрларини, маънавий-маърифий тафаккурини ривожлантиришга эришамиз.

Азалдан маҳаллаларда ўтказиб келинаётган бешик, суннат, никоҳ тўйлари, дафн маросимлари, ёшларни армия сафига кузатиш, сингари тантанали шодиёналар ва бир қанча урф-одатларимиз, удумларимизни кўнгилдагидек тинч, ортиқча сарф-харажатсиз, исрофгарчиликсиз, манманликка йўл қўймаган ҳолда ўтказишда маҳалла оқсоқолларининг таъсирини янада ошириш лозим.

Давлатимиз раҳбари таъбири билан айтганда юртимиз келажагининг буюклиги, олиб борилаётган ислоҳотларнинг натижалари айнан маҳаллаларга боғлиқ. Жамиятимиз ва давлатимиз маҳаллалар йиғиндисидан ташкил топганлиги, ҳар бир маҳалла ва турар-жой мавзеларда аҳиллик ва ҳамжиҳатлик, фаровонлик, ободончилик, тинчлик, тотувлик, хурсандчилик бўлса, ҳуқуқий маданият ривожланса, шундагина ҳар бир фуқаро учун муносиб турмуш тарзи таъминланади.

■ Қувончбек ҚОДИРОВ, Бобирбек ҚОДИРОВ

ЁШЛАР БИЛАН ҲАМКОРЛИК

Хоразм вилояти ички ишлар ходимлари томонидан ўтказилаётган тозалаш дастури жараёнида турли ўқув даргоҳларида учрашувлар ташкил этиш ва бунда талабаларни огоҳликка даъват қилиш, жойларда маънавий ва маърифий ишлар кўлами билан таниш ҳам кўзда тутилган. Шундай тадбирлардан бири биринчи Тошкент тиббиёт институтининг Урганч филиалида бўлиб ўтди. Вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғи Т. Худойберганов, республика ИИВ ДАН Бош бошқармаси бўлим бошлиғи А. Абдухалилов ва бошқалар талабалар билан учрашувда олиб борилаётган тадбирлар ҳақида сўз юритдилар ва ёшларни ватанимизда ҳар доим осойишталик бўлиши йўлида фидокорона сафда туришга чақирдилар.

■ Ўз мухбиримиз

Менинг қўлим калталик қилди,
Сен осмонни қучоқлаб яша.

Шавкат АКРАМОВ олган сурат.

ОРАМИЗДАГИ ОДАМЛАР

ОРЗУЛАР ОҒУШИДА

Аёл борки — олам мунаввар деган гап бежиз айтилмаган. Ҳар бир инсон қалбини дунёга қиёс этсак, унга меҳр нурин сочгувчи аёлдир. Ҳар бир оилани оламга тенг билсак, унга бахт улашувчи ҳам аёлдир. Наинки, ўз турмуш ўртоғи, фарзанди ё оиласи учун, ҳатто умрини барча инсонлар учун бахш этаётган фидойи опахонлар ҳақида ўйласам, кўнглимда ажиб туйғулар жўш уради. Қибрайлик ажойиб шифокор Мамлакат опа ҳам ана шундай умрини эзгу ишларга бахш этган аёллардан.

Ёшлигиданоқ оқ халат кийиб беморларни даволашни орзу қилган қизга омад кулиб боқди. Мактабни битирибоқ 1967 йили Тошкент тиббиёт институтига ўқишга кирди. Олий ўқув юртини тамомлаётган ёш мутахассисларни турфа тақдирлар кутади. Кимдир меҳнат қучоғига равона бўлади, бошқасига ўқишни давом эттириши учун имкон пайдо бўлади. Мамлакатхон ҳам ўқишни давом эттириш бахтига мушарраф бўлди. 1973 йили уни Москвадаги кардиология илмий-текшириш институти клиник ординатурасига таклиф этишди. Бу даргоҳда Мамлакат Рустамова номзодлик диссертациясини ёқлади.

Тиббиёт фанлари номзоди илмий даражасига эга бўлиб келган шифокор неча йил мобайнида пойтахт шаҳар «Тез ёрдам» клиникасида ишлаб, тажриба орттирди. Даволаш, беморга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш амалиётини ўзлаштирди. Энг оғир дамларда беморларга биринчи ёрдам кўрсатиш машаққатини ўша жабҳада ишлаган шифокоргина яхшироқ тушунади. Фавқулодда «тез ёрдам» чақирилганда зудлик билан етиб борган шифокорга эса осон бўлмайди. Фараз қилинг. Ўрта ёшли бемор беҳуш ётибди. У нима учун бу ҳолга тушди. Нима еган ё қанақа хатти-ҳаракат қилган. Биринчи ёрдам учун унга қандай муолажа қилиш зарур — буларнинг барчаси тезкор шифокордан жуда катта билим, тажриба ва малака талаб этади. Беморнинг ўз уйида ё ишхонасидаёқ даволашга, керак бўлса ҳаётини сақлаб қолишга киришиши зарур... Даволашнинг «бошланғич поғонаси»дан бошлаб шу соҳа сирларини миридан-сиригача ўрганган малакали шифокор опамиз бугунги кунда орзулари камолот чўққисига эришган.

Тиббиёт фанлари доктори, профессор унвонига эга бўлган Мамлакат Рустамова айни дамларда Тошкент тиббиёт институтида ишлаётир. 1996 йили ўзининг ташаббуси билан очилган «Умумий амалиёт шифокори тайёрловчи» ички касалликлар кафедрасига мудирлик қилаётир.

Мазкур кафедрада ёшларга пухта билим бериш билан бир қаторда кўплаб хайрли ишлар ҳам амалга оширилмоқда. Хусусан, республика ҳукуматининг «2000-2005 йилларда ёлғиз кексаларни, пенсионерлар ва ногиронларни ижтимоий ҳимоя қилишни кучайтиришга қаратилган чора-тадбирлар дастури тўғрисида»ги қарорини амалга ошириш мақсадида кафедра жамоаси томонидан зарур тадбирлар ишлаб чиқилган. Яъни, шундай тоифадаги қариялар-да юрак-қон томир касалликларини, нафас олиш аъзолари ва клиник хусусиятларини ўрганиб, даволаш-профилактик ишларини йўлга қўйиш борасида амалий ишлар қилинаётир.

— Юртимиз истиқлоли шарофати билан ўқув даргоҳларида таълим беришнинг ҳам илғор усуллари қўлланилмоқда, — дейди профессор Мамлакат Рустамова. — Бўлғуси шифокорлар аввало ўз она тилимизда таҳсил олишаётир. Нафақат Шарқнинг, балки бутун дунё тиб илмининг ҳакими дея эътироф этилган буюк аждодимиз Абу Али ибн Сино таълимоти мукаммал ўргатилмоқда. Шарқ табобати бугунги тиббиёт илмининг асосига айланмоқда. Шунингдек, тиббиёт соҳасида эришилаётган жаҳон фани андозалари ҳам институтимизда пухта ўзлаштирилаётир. Бир замонлар аҳли жаҳонни ҳайратга солган табобатимиз ҳали яна дунёга довруқ таратишига ишонаман.

Мамлакат опанинг асли орзуси шу бўлса керак. Ўзбек ёшларининг айнан тиббиёт соҳасида ҳам юксак чўққиларни забт этишини хоҳлайди. Бу улуғвор мақсад йўлида матонат ила курашиш унинг учун ҳаёт мазмунидир.

■ Бобомурод РАЙИМОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири

ШУНАҚА ГАПЛАР

АЁЛ ЗОТИНИ ЁҚТИРМАЙДИГАН БУЮКЛАР

Эрамиздан аввал тахминан 480-406 йилларда яшаб ўтган қадимги юнон драматурги Еврипедга хотини хиёнат қилади. Умр йўлдошини ўз қўли билан ушлаб олгач, у билан ажрашади ва иккинчи бор уйланади. Лекин афсуски, иккинчи хотинидан ҳам ёлчимайди. Шундан сўнг Еврипеднинг хотинларни кўргани кўзи, отгани ўқи бўлмайди.

Нақл қилишларича ҳатто аёллар Еврипедга ҳужум уюштиришиб, уни ўлдиришмоқчи бўлишган экан. Буюк драматург бундан сўнг минбад бу номаъқулчиликни қилмаслик, Момо Ҳаввонинг қизлари шаънига ёмон гапирмаслигини айтиб тавба қилган экан.

Буюк рассом Тициан ҳам ўз хотинидан ўлгудек қўрққанлар хилидан бўлган. Хотини ҳар куни уни кечаги қилинган сарф-харажатлар тўғрисида ахборот беришга мажбур қиларкан. Мабодо, рассом одатдагидан кўпроқ сарф-харажат қилиб қўйган бўлса, худди ёш гўдакдек ҳар хил баҳона-ю важ топиб, чап беришга ҳаракат қиларкан.

Шекспир рафиқасининг жанжалларидан безиб, Стартфорддан Лондонга қочган.

Жонатон Свифт эр-хотинлик муносабатларидан шу қадар қўрқар эдики, севгилига 17 йил яширинча юрганидан сўнг 49 ёшида пинҳона уйланади.

Буюк ҳайкалтарош Микеланжело оилавий ҳаёт мени санъатдан узоқлаштиради, дея чўчиб бир умр уйланмай ўтган.

Бетховен, Брамс ва Шубертлар ҳақиқий бўйдоқлар бўлишган.

Англиялик философ Дэвид Юм бир қизни севиб қолади ва унинг қўлини сўрайди. Қиз рад жавобини беради. Бундан воқиф бўлган ўртоқлари ўртага тушиб, қизни кўндирадилар ва Юмга севгилиси ўз фикрини ўзгартирганлигини хурсандлиқ билан унга маълум қилишади. «Мен фикримни ўзгартирдим», — дейди философ ва бир умр тоқ ўтади.

Итальян дирижёри Тосканини ўз оркестри сафига аёл чолғучиларни олмас эди. Бунинг сабабини сўраганда «Чиройли аёллар эркак чолғучиларимнинг диққатини ўзига тортиб чалғитади, хунуклари эса менга халақит бериши мумкин», дея гапни ҳазилга буриб қўя қоларди.

Буюк шоир Байрон аёллар эркаклар билан бир стол атрофида ўтиришга ҳақлари йўқ. Уларнинг ўрни ҳарамда. «Аёлга ойна билан ширинлик берсангиз бўлди, ундан бахтли одам бўлмайди», дея кўп гапиради.

Улуғ рус ёзувчиси Лев Толстой ўз аёлидан шу қадар безиб, ҳатто қорқировли кунда хотинидан қочиб, кўчада вафот этганди.

Албатта, булар айрим тарихий шахслар ҳаётидан олинган лавҳалар. Аммо, баъзи бир буюк шахслар аёлларсиз бирор кунини тасаввур этолмасдилар. Дейлик, Чарли Чаплин «Гўзалларсиз яшаш — аҳмоқликнинг ўзгинаси» деб ҳисобларди. Шунинг учун у иш, ижод билан тенг равишда жононларнинг кўнглини овлашга ҳам улгурарди.

■ Хориж матбуоти материаллари асосида Абдурасул ЖУМАҚУЛОВ тайёрлади.

КИТОБ — СОДИҚ ДЎСТ

ҲАҚҚОНИЙ ТАРИХ — КЕЛАЖАК МУРАББИЙСИ

Мустақилликнинг илк давриданоқ Ўзбекистоннинг янги, ҳаққоний тарихини яратиш иши муҳим ҳаётий заруратга айланди. Ўзбекистон Президентининг 1996 йил 18 сентябрдаги Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси қошида «Ўзбекистоннинг янги тарихи марказини ташкил этиш тўғрисида»ги Фармойиши ва Вазирлар Маҳкамасининг 1996 йил 16 декабрдаги «Ўзбекистоннинг янги тарихини тайёрлаш ва нашр этиш ҳақида»ги қарорлари тарихшуносликка бўлган муносабатни кўрсатиб турибди.

Яқинда «ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЯНГИ ТАРИХИ» китобининг «Туркистон Чор Россияси мустамлакачилиги даврида» деб номланган биринчи жилди «Шарқ» нашриёт-матбаа концернида нашрдан чиқди.

«Ўзбекистоннинг янги тарихи» илмий-оммабоп услубда тарихий манбалар: архив ҳужжатлари, қўлёзма асарлар, эсдаликлар, тарихий ва бадиий асарларга таяниб ёзилган. Хусусан, истилода бевосита иштирок этган рус зобитлари ва ҳарбий мундирли олимларнинг ҳамда маҳаллий муаррихларнинг Туркистон босқинига оид асарларидан кенг фойдаланилган. Айни чоғда, шўро ва истиқлол даврида, шунингдек, хорижда яратилган бу давр тарихи тўғрисидаги тарихий-илмий адабиётларга, тадқиқотларга таяниб иш кўрилди.

Мазкур китоб асосан 1865 йилдан 1917 йил февраль воқеаларигача бўлган даврни қамраб олади. Бироқ чоризм истилочилиги айни XIX аср ўрталарида тўсатдан содир бўлган воқеа эмас, балки у дунёга эгалик қилиш ниятида қурилган кўп йиллик режа ва ҳаракатларнинг маҳсули эди. 1714-1717 йилларда Пётр I томонидан юборилган экспедиция, унинг Ўрта Осиёни ўрганиш борасидаги фаолияти ана шу йўлдаги дастлабки уриниш бўлган. Китобда биринчи марта мустамлакачиликнинг моҳиятини ана шу даврдан бошлаб ўрганилади.

Умумий тарзда лўнда қилиб айтадиган бўлсак, китоб мундарижаси ўз ичига Туркистон ўлкасини чор Россияси томонидан босиб олиниши, унинг мустамлакасига айланиши, бу ҳолнинг сабаблари, мустамлакачиликнинг моҳияти ва оқибатлари каби масалаларни қамраб олиб, асосан қуйидаги тўрт жиҳатни ёритишни кўзда тутган:

1. Чор Россияси босқини арафасида ўзбек хонликларидаги мавжуд ижтимоий-сиёсий вазият;

2. Ўрта Осиё ўзбек хонликларининг истило этилиши;

3. Чор Россиясининг Туркистонни иқтисодий-сиёсий, маданий-маънавий жиҳатдан тўла мустамлакага айлантириш учун олиб борган сиёсати ва унинг оқибатлари;

4. Ўлкада миллий давлатчилик ва мустақилликка эришиш учун олиб борилган курашлар, халқ ҳаракатлари ва жадидчиликнинг илк қадамлари.

Китобда биринчи марта ҳозиргача номлари тилга олинмаган, хизматлари унутилган ёки нотўғри талқин этилган ёхуд шу пайтгача кам тилга олинган истиқлол қаҳрамонлари ҳақида талай маълумотлар келтирилган. Шу билан бир қаторда миллий-озодлик ҳаракати тадрижи ва босқичлари, шунингдек, истиқлол мафкураси асосчилари бўлган жадидлар фаолиятига кенг ўрин берилган.

Хулоса қилиб айтганда, яқин кечмишдаги тарихий ҳақиқатни — халқимизнинг мусибатли, тушкун даврларини холис ва илмий ёритишга бағишланган ушбу асар ўз мустақиллигини қўлга киритган Ўзбекистонимиз учун, унинг ҳар бир асл фарзанди учун сабоқ ва ибрат битиги бўлиб хизмат қилади.

«Ўзбекистон янги тарихи»нинг мамлакатимизда шўролар тузуми даври тарихи ёритилган иккинчи ва мустақиллик даври тарихига бағишланган учинчи жилдлари ҳам тайёрланган ва нашрга топширилган. Яқин вақт ичида бу китоблар ҳам ўқувчилар қўлига етиб боради.

■ Тўлқин ТОҒАЕВ, Ўзбекистоннинг янги тарихи маркази етакчи илмий ходими.

СПОРТ

«ОЛТИН БОШОҚ» — УМИДЛИ ЖАМОА

Маълумки, биринчи лига жамоалари мамлакат миллий чемпионати иккинчи даври ўйинларини якшанба куни бошлайдилар. Оралиқ маррага эса «Машъал», «Академия», «Цементчи» жамоалари фахрли ўринларни эгаллаган ҳолда етиб келишди. Зотан, жомбойлик мухлисларнинг биринчи лига «меҳмони» «Олтин бошоқ»дан умидлари катта. Бу жамоага туман ҳокимлиги, «Жомбойдон» ҳиссадорлик уюшмаси ва «Қора ариқ» деҳқон-фермер хўжалиги ҳомийлик қилмоқда. Жамоа дастлабки даврани 8 та ғалаба, шунча мағлубият, 3 та дуранг билан, тўплар нисбатини 30-30 қилиб, 27 очко тўплаган ҳолда кучли ўнликдан жой олиб якунлади. Буни кучлилар сафида ўйнаётган жамоа учун қониқарли деса бўлар. Бир ният, у ҳам бўлса вилоятда ягона ҳисобланган биринчи лига вакили «Олтин бошоқ» футболчиларини вилоят ҳокимлиги, қолаверса, «Ўздонмаҳсулот» корпорацияси ҳам қўллаcа, айни муддао бўларди.

■ Лутфулла МАМАСОЛИЕВ, «Ўзбекистон овози» мухбири

КУЛГУ — УМР ЗИЙНАТИ

— Янги йилга хотинимга нима совға қилсам экан?

— Мен одатда кейин ўзимга ҳам керак бўладиган нарсани совға қиламан.

— Лекин мен фақат унинг учун совға олмоқчиман.

— Ундай бўлса, бир бўлак совун ола қол.

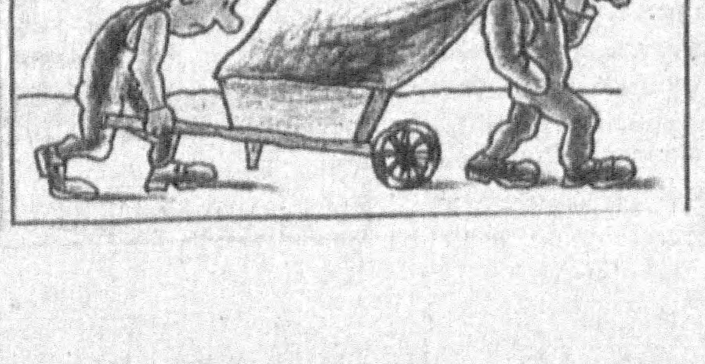

Тошкент шаҳар Хўжалик судининг 1999 йил 30 ноябрдаги № 3339-Э сонли қарорига биноан «Моҳир Бинокор» акциядорлик жамияти банкрот деб эълон қилинди.

2000 йил 1 августда «Моҳир Бинокор» акциядорлик жамиятининг 78-ва 29-қурилиш бошқармалари бўйича 1997 йил июль-август ойлари учун маошлар берилади.

Юқорида номлари кўрсатилган бошқармалар ходимларини ушбу манзилга келишларини сўраймиз: Амир Темур кўчаси, 24-уй, 4-қават, 408-хона.

БОШ МУҲАРРИР
Азим СУЮН

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ
Абдулла ОРИПОВ
Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ
Қозоқбой ЙЎЛДОШЕВ
Ислом ШОҒУЛОМОВ
Норбобо ШАКАРОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари)
Алимқул СУЛТОНОВ (бош муҳаррир ўринбосари)
Андрей ОРЛОВ (бош муҳаррир ўринбосари «Голос Узбекистана»)
Бахтиёр ҲАМИДОВ (масъул котиб — «Ўзбекистон овози»)
Валерий ЛАБАРЕШНИХ (масъул котиб — «Голос Узбекистана»)

МУАССИС:
ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

БЎЛИМЛАР:
Сиёсат — 133-44-55
Иқтисодиёт — 133-76-04
Маънавият — 133-07-20
Хатлар ва оммавий ишлар — 133-12-56, 136-55-16
Ахборот — 133-12-56
Котибият — 133-21-43
Реклама ва эълонлар 133-47-80, 133-38-55,
Факс — 133-73-43, 133-06-83

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Андижонда — 25-16-16;
Бухорода — 23-51-40;
Гулистонда — 25-16-22;
Жиззахда — 3-29-44;
Навоийда — 3-39-20;
Наманганда — 6-43-43;
Нукусда — 222-70-12;
Самарқандда — 35-20-54;
Тошкентда — 136-53-16;
Урганчда — 226-51-35;
Фарғонада — 26-46-84;
Қаршида — 4-61-35;
Термизда — 3-79-98.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

Навбатчи
Мирбахтиёр Мирфайзиев
Газета «Ўзбекистон овози»нинг компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.
Саҳифаловчи-дастурчи
Бахтиёр Жуманов

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси.
Корхона манзили:
Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Рўйхатдан ўтиш тартиби
№ 00004
Газета офсет усулида, А—2 форматида босилди.
Ҳажми 2 босма табоқ.
«Ўзбекистон овози» материалларини кўчириб босиш фақат таҳририят рухсати билан амалга оширилади.
Г — 602

Топшириш вақти -- 21.00.
Топширилди -- 21.00.
1 2 3 4 5 6

СОТУВДА ЭРКИН НАРХДА